

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 21424-2024

Medewerker	:	Tom van Leeuwe
Team	:	Beheer Openbare Ruimte
Datum	:	30 mei 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder Marcel Blind

BIJLAGEN: Vervanging van armaturen 2023-2027 Persbericht
AFSTEMMING MET
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP tussenrapportage vervangingen armaturen openbare verlichting 2023-2024

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Kennis te nemen van de tussenrapportage “versneld energie besparen door het vervangen van 1700 armaturen van onze openbare verlichting”.

SAMENVATTING

In december 2022 zijn, mede naar aanleiding van crisis in Oekraïne, kosten voor energie explosief gestegen. Deze ontwikkeling heeft de al lopende discussie over verminderen van het gebruik van energie verder aangewakkerd. Vanuit dat perspectief is besloten om op het gemeentelijke energie verbruik te gaan besparen en is gevraagd om op de openbare verlichting versneld 1700 lichtpunten te vervangen voor energiezuinige verlichting en tevens onderzoek te doen naar andere mogelijkheden om energie te besparen op de openbare verlichting. Dit voorstel is ter kennisname aan het college en gaat in op de voortgang van dit project. Het betreft een tussentijdse rapportages zoals in het bestuurlijke dashboard is opgenomen. Op dit moment zijn er van de 1700 geplande lichtpunten er 1300 vervangen. Hiermee is de besparing op aan energie op dit moment 150.000 kWh/jaar van de geplande te verwachting besparing van 162.000 kWh/jaar in op 1-1-2027. Hiermee loopt het project voor op de planning en gaan we de afgesproken energiebesparingsdoelen op dit onderdeel realiseren eerder dan in 2027 is de verwachting.

AANLEIDING

In december 2022 zijn, mede naar aanleiding van crisis in Oekraïne, kosten voor energie explosief gestegen. Deze ontwikkeling heeft de discussie over verminderen van het gebruik van energie verder aangewakkerd. Vanuit dat perspectief is besloten om het gemeentelijke energie verbruik te gaan verminderen. Hiervoor is een project gestart en een onderdeel van dit project was om te besparen op het energieverbruik van de openbare verlichting.

Hier is invulling aangegeven langs een tweetal lijnen;

- het versnellen van vervangen traditionele lichtpunten door LED verlichting.
- Het uitvoeren van een aantal proeven met andere vormen van energiebesparende maatregelen met betrekking tot de openbare verlichting.

In 2023 zijn we hier voortvarend mee van start gegaan. In dit advies geven wij u de tussenstand van dit project zoals afgesproken in het bestuurlijk dashboard

BEOOGD RESULTAAT

- Een overzicht geven van wat er al gedaan is en wat er nog moet gebeuren
- Een zo energiezuinig mogelijke openbare verlichtingsinstallatie

KADER

- Het beeldend beleidsplan Licht in openbare ruimte (Lior)
- Uw besluit van 13 december 2022 op het advies "Energiebesparingsmaatregelen gemeentelijke organisatie", het onderdeel openbare verlichting
- Energietransitie
- IBOR
- Bestuurlijk dashboard

TUSSENTIJDSE RESULTATEN.

Versneld vervangen van traditionele lichtpunten door LED.

De doelstelling van het project is 162.000 kWh/jaar te besparen per 1-1-2027.

Op dit moment zijn er van de 1700 geplande lichtpunten er 1300 vervangen. Hiermee is de besparing op aan energie op dit moment 150.000 kWh/jaar.

Er staan nog 400 lichtpunten op de planning om vervangen te worden. Deze vervangingen doen we grotendeels in de reconstructies openbare ruimte (MJIP). Daarnaast zijn er nog een aantal speciale modellen lichtpunten (dank aan de centrum Wijhe) die we moeten vervangen dan wel ombouwen. Hiermee loopt het project voor op de planning en gaan we de afgesproken energiebesparingsdoelen op dit onderdeel realiseren eerder dan in 2027 is de verwachting.

Uitvoeren afgesproken proeven (Pilots):

Uitgevoerd:

1. pilot met armaturen voorzien zonnecollectoren.

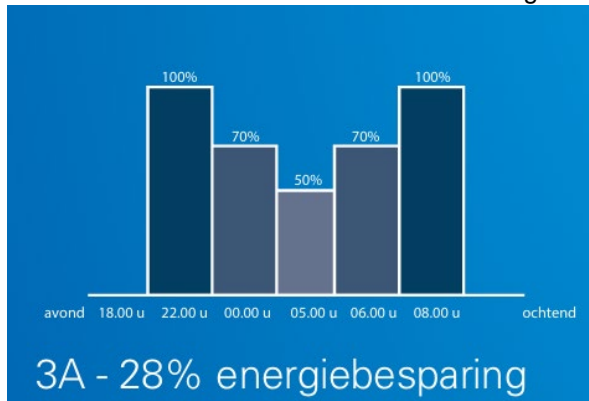
In samenwerking met een lokale ondernemer hebben we een pilot gedaan met armaturen die voorzien zijn van zonnecollectoren. Bij voldoende zonlicht voorzien deze armaturen in hun eigen energie. Als er te weinig zonlicht is, schakelt het armatuur automatisch over op het reguliere energienet.

De pilot bestond uit 8 armaturen aan de Handelsweg in Wijhe en duurde 3 maanden (januari t/m maart 2023). De besparing op energie t.o.v. de traditionele lichtpunten die er stonden is 75%.

Deze pilot heeft een vervolg gekregen op het SPOC in Wijhe..

In het totaal staan er nu 50 armaturen op zonne-energie. Dit moet een besparing opleveren van 42 kWh/jaar.

Daarnaast hebben we met deze lokale ondernemer nog een pilot gedaan met door hem geleverde armaturen op industrieterrein de Enk (18 stuks) en aan de Enkweg (21 stuks) in Wijhe. Op het industrieterrein de Enk staan 18 armaturen die voorzien zijn van dimprotocol 3a. Hiermee besparen we 28% energie. De totale besparing op deze armaturen is ca 13kWh/jaar, 50% (van 5,3 kWh naar 2,6 kWh). Dit is een mooi voorbeeld van samenwerking met innovatieve bedrijven in onze gemeente.

Nog te starten proeven (vierde kwartaal van 2024):

1. pilot om op locaties lichtmasten te verwijderen.

Onze insteek is om bij verminderen van armaturen de woonstraten zoveel mogelijk te ontzien en te richten op de grotere doorgaande wegen of ontsluitingen. In 2024 gaan we op drie locaties hier mee een pilot starten namelijk: de Omloop Wijhe, Veerweg in Olst en in Wijhe, In eerste instantie worden armaturen niet weggehaald maar alleen uitgeschakeld. Vooraf en gedurende de start van de pilot laten we een participatie en communicatie traject lopen om te bepalen hoe de gebruikers hierop reageren.

2. pilot is gebruik maken van bewegingscensoren.

Bij het gebruik van censoren is het de insteek dat de verlichting uit is en alleen brandt als er iemand of iets aankomt. Bij deze pilot gaan we vooral bekijken welke effecten het regelmatig aan en uit springen van verlichting heeft op de beleving van gebruikers maar ook de fauna. Het regelmatig aan en uit springen geeft een onrustig beeld en in theorie leiden tot negatieve beleving en effecten. In de pilot willen we nagaan in hoeverre deze effecten inderdaad optreden en hoe gebruikers dit beleven. Voor deze pilot is nog geen locatie in beeld.

Naast de gewone armaturen voor onze openbare wegen hebben we in het centrum van Olst en Wijhe speciale armaturen.

Olst, is uitgevoerd:

- In het centrum staat het Metronomis armatuur 51 stuks. We hebben een aantal armaturen omgebouwd naar led, maar dat was technisch geen succes. Ze gingen stuk. Ze zijn nu vervangen voor nieuwe Metronomis led-armaturen. Er zit een dimprotocol op, protocol 3a. Hiermee besparen we nog een keer 28% energie. De totale besparing op deze armaturen is ca 13kWh/jaar, 75% (van 17 kWh naar 4 kWh)

Wijhe start vierde kwartaal 2024:

- In de Langstraat in Wijhe staan/hangen nostalgische armaturen 26 stuks Bij vervanging in de Langstraat zullen wij natuurlijk eerst overleggen met Gastvrij Wijhe.

Voorlopige conclusie:

Planning eind 2022;

Bij vervanging volgens planning levert de vervanging een energiebesparing op per ten opzichte van het

- 1-1- 2024 van 95.000 kWh/jaar
- 1-1-2025 een totale besparing van 156.000 kWh/jaar
- 1-1-2027 een totale besparing van 162.000 kWh/jaar

Op dit moment hebben we al een besparing gehaald van 150.000 kWh/jaar. We lopen dus voor op de planning

ARGUMENT TEGEN

nvt

RISICO'S

Bij het uitvoeren van de pilots zal draagvlak gevonden moeten worden onder onze inwoners.

FINANCIËN

Op dit moment hebben wij van het beschikbaar gestelde budget op WBS-nr 7.210.10.17. (€721.475,-) ca €400.000,- uitgegeven

De resterende €321.475,- is ruim voldoende om de gestelde doelen te bereiken. Echter aangezien dat we de vervanging van de "speciale" armaturen in centrum nog moeten vervangen en ook een aantal pilots nog moeten uitvoeren is nog onvoldoende duidelijk hoe veel ruimte in dit budget overblijft.

Bij het opmaken van de jaarrekening 2024 zal verantwoording over het gehele project worden afgelegd en zal ook duidelijk zijn wat het financiële resultaat zal zijn.

DUURZAAMHEID

- Maximale energiebesparing van 162.000 kWh stroom/jaar.
- Minder storingen, waardoor er minder onderhoud hoeft te worden gepleegd

PARTICIPATIE

Participatie inwoners

- Voor de 2 pilots en het vervangen van de armaturen in de Langstraat wordt een participatie traject en communicatie traject opgestart om te bepalen hoe de gebruikers hierop reageren.

Participatie ondernemers

- In samenwerking met een lokale ondernemer hebben we een pilot gedaan met armaturen die voorzien zijn van zonnecollectoren. Daarnaast hebben we met deze lokale ondernemer nog een pilot gedaan met door hem geleverde armaturen die kunnen dimmen op bepaalde tijden. Hiermee besparen we nog een keer 28% energie. De totale besparing op deze armaturen is ca 13kWh/jaar, 50% (van 5,3 kWh naar 2,6 kWh). Mooi voorbeeld van samenwerking met innovatieve bedrijven in onze gemeente

COMMUNICATIE

nvt

PLANNING EN UITVOERING

1. In het derde kwartaal zal gecheckt worden, door middel van een schouw en mbv onze beheers systematiek LMS, of we alles vervangen hebben voor led- verlichting.
2. In het vierde kwartaal van 2024 beginnen we met:
 - Pilot weghalen van masten
 - Pilot bewegingssensoren
 - Vervangen verlichting Langstraat
3. Armaturen/masten vervangen in MJIP- projecten de komende drie jaar